

at den, der har hugget pengene, kan betale dem tilbage. Men hvis det var muligt at betale 100.000 kr. tilbage, så er det jo de færreste, der går ud og hugger 100.000 kr.

Så enkel er den sag. Det er logik, og det burde Folketinget forholde sig til i stedet for at hæfte sig ved, at der er et par småbemærkninger, som burde have været formuleret mere omsorgsfuldt over for den gruppe. Det vil jeg gerne endnu en gang beklage.

Og må jeg så ikke til sidst stille socialministeren et konkret spørgsmål, for det aller-, allerførste, der skete i den her sag, var i og for sig et spørgsmål til socialministeren stillet den 12. juni 1994. Det er spørgsmål nr. S 1646, og det drejer sig om den situation, hvor man ikke kan tegne en privat forsikring, og dér siger ministeren i sit svar, at ministeren i øvrigt vil tage det op med Kommunernes Landsforening for at sikre, at en bestemt bekendtgørelse, som hedder vejledning nr. 2 fra 1988, og som omtaler problemet, bliver ændret. Er den ændret fra 1994 til i dag?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 135: Forslag til lov om ændring af jordkøbsloven og planloven. (Regionale jordkøbsnævn).

Af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen).

(Fremsat 15/1 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Da min partifælle, hr. Peter Christensen, er forhindret i at deltage i Tingets møde i dag, skal jeg på hans vegne udtale Socialdemokratiets støtte til det foreliggende lovforslag.

Efter at loven om Statens Jordfond blev ophævet i 1990, ønskede Sønderjyllands Amt fortsat at have muligheden for at kunne gå ind i jordkøbs- og jordfordelingssager. Vi imødekom amtets ønsket her i Tinget gennem frikommuneforsøg, og i 1993 fortsatte forsøget efter anden lovhjemmel. Andre amter har ønsket en lignende ordning som Sønderjyllands Amt, og derfor står vi i dag med det foreliggende lovforslag.

Socialdemokratiet støtter lovforslaget. Vi vil under udvalgsbehandlingen se nærmere på de ting, der er kommet frem i høringssvarene.

Peder Sønderby (V):

Intentionerne i lovforslag nr. L 135, forslag til lov om ændring af jordkøbsloven og planloven, kan Venstre selvfølgelig støtte, for det er, som den forrige taler var inde på, et af vores egne frikommuneforslag. Vi har så fået den efterfølgende lovgivning om Den Sønderjyske Jordfond, og nu har vi så et ønske fra en række amter om, at de også gerne vil have sådan en, og derfor kan vi støtte det.

Principielt er vi jo egentlig imod offentlige fonde, særlig hvis de er statslige, men det her er jo ikke en statslig fond, men en frivillig fond. Og jeg er meget glad for det, der står i fremsættelsestalen, hvor ministeren skriver, at der er frivillighed i alle led både for amtet og kommunen og for den enkelte landmand om, hvorvidt han vil sælge til fonden.

Der står i bemærkningerne, at de amter, som ønsker at oprette en sådan jordfond, kan oprette et regionalt jordkøbsnævn. Jeg vil godt spørge ministeren – ellers kan vi spørge i udvalget – om man kan finde et andet navn, for i et af høringssvarene er der nogle, der har sagt til mig, at det jo ligner en anke- og klageinstans, når det hedder et nævn. Det må vi prøve at kigge på.

Men hvis amtet ønsker at nedsætte udvalget, vil Venstre mene, at kommuner, der gerne vil med, skal have lov til det; der står i forslaget, at de kan få lov. Jeg mener, det er så vigtigt, at kommunerne også er med, at amterne ikke skal kunne hindre, at de kommer med, og Venstre mener derfor, at der skal stå skal, hvis de ønsker at være med.

Vi er tilfredse med sammensætningen, for den følger principperne i Den Sønderjyske Jordfond, og selv om der står, at ministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser for sammensætning, beføjelse, finansiering og administration, så forventer vi, at den afprøvede model i Sønderjylland kan være modellen for, hvordan man skal have det i fremtiden. Det kan måske overvejes, om gartnerne, hvis de ønsker det, skulle med ind i det, og her tænker jeg særlig på et område som Fyn, hvor gartnerne udgør en stor del, men det vil jeg egentlig tro at amterne så også kunne finde ud af.

Administrationen skal amtet afgøre, men jeg vil da gerne her som sønderjyde sige, at erfaringerne fra Sønderjylland er, at Strukturdirektoratet i Tønder klarer den udmærket. De får megen ros for det arbejde, de gør dernede. Men jeg er enig med ministeren i, at amterne selvfølgelig skal afgøre, om de vil bruge det system, eller om de vil bygge noget op selv.

Der har ikke været klagesager i Sønderjylland, men jeg vil da alligevel spørge ministeren enten her eller i udvalget, om vi ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt skal indføre en mulighed for, at afgørelser kan prøves. Nu er det, som jeg nævnte før, frivilligt, om folk vil med ind, og om landmanden vil sælge til nævnet, og derfor kan det godt være, at det ikke er nødvendigt, men jeg vil da godt lige have en vurdering af det.

Der er i forsøget og i senere lovgivning en begrænsning i den statslige brug af loven. Det forventer vi også fortsat der vil være, men der kan selvfølgelig i enkeltsituationer – jeg har et eksempel nede i Haderslev, hvor kasernen skal have mere jord, og hvor det er staten, der skal have mere jord – måske være brug for, at staten går ind, og også i enkelte andre situationer.

Venstre er tilfreds med, at der stadig væk står, at opgaven først og fremmest er at købe jord til jordfordeling. Men konsekvensen af det er så også – som det står i lovforslaget – at man skal afhænde jorden hurtigst muligt. Det er sket indtil nu, og det håber vi også det vil fortsætte med, og derfor må loftet på de 20 mio. kr. vel nok være tilstrækkeligt i langt de fleste situationer. Jeg ved godt, at f.eks. på Als koster jord så meget, at 20 mio. kr. ikke slår ret meget til, så der kan altså selvfølgelig være situationer, hvor ministeren skal give dispensation.

Med hensyn til finansiering er det også klarlagt. Vi har det problem i Sønderjylland, at det ikke er for mange kommuner, der er med end-

nu, og jeg vil derfor måske gerne have indflettet et ændringsforslag, så kommuner, der melder sig, kan give et lån til fonden, og hvis man så holder op, hvis man f.eks. mener, at man er færdig med jordfordeling i området, og fonden ophæves, kan pengene gives tilbage til kommunen, så det netop bliver et lån.

Når forslaget er fremsat, skyldes det altså som sagt et ønske fra flere amter, og jeg vil gerne som sønderjyde sige, at genforeningen også er fuldbyrdet på dette område, for nu gælder det ikke mere kun for Sønderjylland, men for hele Danmark. Vi vil stille nogle spørgsmål i udvalget, men støtter det og håber, at det kan træde i kraft til 1. juli.

Brian Mikkelsen (KF):

Da den konservative ordfører på det her område, fru Lene Espersen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Hensigten med lovforslaget er at give amtsrådene mulighed for at nedsætte regionale jordkøbsnævn, hvis formål er at opkøbe jord og afhænde den til jordfordeling og lignende til forbedring af ejendomsstrukturen i landbruget.

Det Konservative Folkeparti kan støtte lovændringens overordnede målsætning om at indføre muligheder for, at der etableres regionale jordpuljer, når dette sker for at forbedre landbrugets forhold og sikre de landbrugsmæssige interesser i forbindelse med andre myndigheders ikkelandbrugsmæssige aktiviteter i landdistrikterne samt hensynet til at værne om miljøet.

Vi vil godt indlede med at spørge om, hvorfor i alverden det skal være amterne, der har den her beføjelse. Det mest naturlige ville jo være, at det var kommunerne, der varetog denne opgave. Dette ligger for øvrigt fint i forlængelse af det forslag, som V, K og Z har fremsat, om at omlægge noget af planlovskompetencen fra amterne til kommunerne.

Dette er derfor en særdeles principiel indvending fra Det Konservative Folkepartis side og noget, som vi vil forfølge under udvalgsarbejdet.

Efter at have gennemlæst lovforslaget finder jeg imidlertid, at der heller ikke er sikkerhed for, at det primært er de landbrugsmæssige mål, der foreslås opnået med den foreslåede lovændring. Det Konservative Folkeparti vil ikke medvirke til at fremme anden anvendelse og formål såsom etablering af rekreative områder, hvis dette sker på bekostning af landbrugerhvervet.

Det føler vi er vigtigt at få præciseret, ikke mindst når man læser, hvor mange dispensationer der gives i nærværende lovforslag.

Det er ikke Det Konservative Folkepartis kop te at give de omtalte nævn en så udvidet særstilling i forhold til lov og ret. Nævnene skal bl.a. ikke overholde landbrugslovens sammenlægnings- og erhvervsregler. Fortrinsstilling kan ikke gøres gældende ved køb, og nævnene fritages for kravet om landzonetilladelser.

De foreslåede jordkøbsnævn skal altså hverken følge landbrugsloven eller planloven, og som en principiel indvending vil vi påpege, at vi ikke finder det særlig hensigtsmæssigt, at man fritager en offentlig myndighed for de principper, alle andre skal leve efter. Når man tænker på, hvor nidkært miljø- og energiministeren bevogter landzonetilladelser, er det jo tankevækkende, at andre offentlige myndigheder får lov at slippe så let ud af bureaukratiet.

Det er også vigtigt for os at få præciseret, hvordan de regionale nævn kan agere i de tilfælde, hvor en landmand gør sin fortrinsstilling gældende, eller der i øvrigt er købere til det pågældende areal. Ligeledes er det retssikkerhedsmæssigt meget betænkeligt, at der ikke gives mulighed for at klage over nævnens aktiviteter. Som udgangspunkt skal en offentlig myndigheds afgørelse kunne afprøves ved anden administrativ myndighed.

Som man kan høre, har Det Konservative Folkeparti mange spørgsmål og overvejelser at gøre under udvalgsarbejdet, og vi vil som udgangspunkt kræve en klarere afgrænsning af de foreslåede nævns kompetenceområde samt bore i de retssikkerhedsmæssige problemer, der kan opstå i kølvandet på nævnens opkøb og salg af jord.

Kristen Touborg (SF):

Den tidligere jordkøbslov og dermed Jordfonden blev ophævet i 1990 efter forlig mellem den daværende borgerlige regering og Socialdemokratiet, og SF var dengang kritisk over for den beslutning. Vi så nogle muligheder i den eksisterende lov og var derfor lidt uforstående over for, at man ville ophæve den daværende jordfond.

Den egentlige årsag til Socialdemokratiets og den borgerlige regerings siksakkurs på området var den stærkt liberaliserede landbrugslov, der blev vedtaget i 1989. Det kunne siges at være en naturlig konsekvens af den meget liberalistiske linje, man lagde, at der sådan set ikke længere

var nogen grund til at ofre statens penge på at lave en ordentlig arrondering i landbruget, når loven alligevel lagde op til, at man kunne købe jord op i op til 3 km's afstand og købe yderligere en eller to ejendomme og sælge bygningerne. Det betød i praksis, at der kom en meget stor spredning af jorden i stedet for en samling og en bedre arrondering.

Når jeg nu efterfølgende har læst de forskellige ordførertaler fra 1990, ser det nærmest ud, som om der ikke rigtig var nogen af dem, der havde lyst til at ophæve den bestående lov, men man sagde altså alligevel, at det gjorde man. Og efter at have hørt Venstres ordfører her i dag give så mange roser til, at vi skal køre videre med dette frikommuneforsøg, som reelt stort set er en videreførelse af den gamle lov, kan man vel sige, at Venstre må have fortrudt, at det gik den vej, og det er jo udmærket at kunne indse, at man begik nogle fejl engang. Nu skal vi så bare efterfølgende have ændret de øvrige landbrugslove, så vi også kan komme ind på den rigtige vej her.

Jeg vil gerne opfordre til, at man lytter til de praktiske oplysninger og tilkendegivelser, der kommer fra Den Sønderjyske Jordfond. Det er jo her, man ved, hvordan tingene fungerer, og jeg vil specielt henvise til et par områder, jeg gerne vil spørge ministeren om: Hvad er grunden til, at jordkøbsnævnene ikke må købe naturarealer, men alene landbrugsarealer? Den Sønderjyske Jordfond er kommet med den tilkendegivelse, at det næppe vil være nemt at opkøbe jord, hvis man kun må opkøbe selve landbrugsjorden. Hvis der hører nogle naturarealer med til en ejendom, kan det være meget vanskeligt for fonden overhovedet at komme til at fungere. Det synspunkt er jeg i hvert fald enig i, og jeg vil godt vide, hvad grunden er til, at man har taget det punkt med i forslaget.

Jeg vil ligeledes komme ind på den omstændighed, at man ikke ønsker, der skal indføres de rådighedsindskrænkninger, som andre offentlig myndigheder har behov for, i forbindelse med erhvervelse af jord, som efterfølgende skal sælges igen.

Jeg kan her til sidst minde om, hvordan det gik i Skjern Å-projektet. Jeg var selv med til at administrere Statens Jordlovsudvalg, og staten lå inde med en del jord ved Skjern Å efter den oprindelige opretning og afvanding. Den jord blev man tvunget til at afhænde til Jordfonden, og det var, må man sige, til meget små beløb. Men så gik der kun ganske få år, før staten

ønskede at erhverve jorden igen. Jeg har ikke undersøgt de eksakte priser nøje, men jeg vil vurdere, at man gav mindst tre gange så meget for den jord, man generhvervede, som man havde solgt den for. Jeg synes, vi skal undgå den slags uheldige handler fra statens side, og derfor mener jeg, vi skal se nærmere på de områder, når vi kommer så vidt.

SF vil stemme for lovforslaget, men vi vil forsøge at få nogle forbedringer ind. Vi har hele tiden været for, at der fandtes en jordfond, og derfor vil vi stemme for, men vi vil naturligvis forsøge at gøre lovforslaget bedre, end det er i dag.

(Kort bemærkning).

Peder Sønderby (V):

Det er til hr. Touborg. Det blev sagt, at vi har været med til at afskaffe Jordfonden, og det er korrekt. Men når vi så finder ud af, at arronderingen måske ikke går helt godt, og vi får lavet en ordning i Sønderjylland med et frikommuneforsøg, synes jeg nok, det ville være mærkeligt at sige: Nu har vi lavet noget godt i Sønderjylland, men det må de ikke få i Ringkøbing Amt. Jeg ved, at Ringkøbing Amt har spurgt til det, og det er årsagen til, at vi synes, at ordningen nu skal gælde for hele landet, og så får vi jo se, om Ringkøbing Amt ønsker det.

Men forskellen mellem før og nu er, at nu ligger det så tæt på borgerne som muligt, og det er derfor, vi siger, at hvis kommunerne ønsker det, skal de med. Den konservative ordfører sagde, at det ikke var sikkert, det var amterne, der skulle have det; men her drejer det sig nok om et lidt større område, så amterne kan være den koordinerende myndighed. Men kommunerne skal med, og så tror jeg også, ordningen vil virke i Ringkøbing Amt.

Vibeke Peschardt (RV):

Lovforslaget lægger op til en decentralisering fra staten til amterne med henblik på at fremskaffe jord til oprettelse eller supplerung af jordbrug eller i særlige tilfælde til bevarelse af landskabelige eller miljømæssige værdier.

Lovforslaget fremsættes bl.a. på baggrund af et frikommuneforsøg og senere et langvarigt forsøg i Sønderjyllands Amt. Amterne vil gerne overtage opgaven fra staten, og landbrugsorganisationerne er meget interesserede i en nyordning på området.

Forslaget lægger samtidig op til, at der ned sættes nogle regionale jordkøbsnævne som selv-

stændige enheder med selvstændig kompetence i de amter, der ønsker det. Det siger sig selv, at ikke alle amter har lige stor interesse i landbrugsforhold, så derfor bliver det frivilligt for amterne at oprette nævnene. Fødevarerministeren har fortsat lidt snor i sagen, idet han får bemyndigelse til at godkende de jordbrugsnævn, der bliver oprettet. Amterne skal selv finansiere købene, og jordkøbsnævnene, der får repræsentanter for både amtsrådet og organisationerne, får råderet og kompetence til at forvalte både jord, penge og de renter, der måtte falde af eventuelle erhvervelser. Hvis de vil det, kan amterne som regionplanmyndighed få stor glæde af loven som instrument til arealerhvervelse.

Det Radikale Venstre kan støtte lovforslaget.

Aage Brusgaard (FP):

Vor landbrugsordfører, hr. Niels Højland, er lige blevet kaldt til et møde i Jylland, så jeg har lovet at gå herop. Jeg har ikke haft mange minutter til at forberede mig, men jeg kan jo stille nogle spørgsmål.

Det første spørgsmål er til fødevarerministeren: Hvem har ønsket dette lovforslag? Er det et ønske fra amterne, fra landmændene eller fra hvem?

Der står i den skriftlige fremsættelsestale, at hvert nævn højst må råde over 20 mio. kr. i form af jordværdier og bevilgede midler, og jeg vil godt spørge: Hvem er det, der betaler den jord, man køber op i de puljer? Er det staten, der lægger penge ud, eller er det amterne?

Der står også i fremsættelsestalen, at det er frivilligt for både amterne, kommunerne og borgerne, og det er også udmærket med frivillighed. Men det siger man jo også om jordopkøb omkring Skjern Å osv., og her kan vi godt ved at læse aviser og kigge lidt på fjernsynet blive klar over, at den frivillighed er sådan lidt bop-bop. Når det er offentlige midler, det drejer sig om, kan man jo simpelt hen byde så meget, at selv en præst ikke kan sige nej til at sælge sin jord.

Hvis vi går til side 3 i selve bemærkningerne står der noget, der bekymrer mig en del. Der står ordret:

»Behovet for jordkøb for at fremme jordfordelinger viser sig i stigende grad i forbindelse med offentlige myndigheders større ikkejordbrugsmæssige aktiviteter i landbrugsområder, f.eks. anlægsaktiviteter som naturgenopretning, foranstaltninger for friluftslivet . . .« osv.

Det vil sige, at i selve begrundelsen for forslaget står der faktisk, at lovforslaget er fremsat for

at fremme offentlige jordopkøb. Hvis det er rigtigt, at det er hovedformålet, må jeg altså sige, at jeg vil komme til at vende tommelfingeren nedad.

Jeg har også nået at se lidt på de kommentarer, der er kommet til forslaget. Kommunernes Landsforening skriver i den sidste linje, at man savner en nærmere begrundelse for, hvorfor amterne skal kunne fastsætte særlige vilkår, for at kommunerne i det hele taget kan deltage. Jeg vil godt spørge ministeren: Hvorfor skal amterne kunne stille konkrete betingelser for, om en kommune i det hele taget kan være med? Og jeg kan for egen regning udvide spørgsmålet: Hvorfor er det i det hele taget amterne, der skal nedsætte de udvalg? Hvorfor kan hver enkelt kommune ikke selv gøre det?

I bemærkningerne fra de tre landbrugsorganisationer står der til sidst, at det er af afgørende betydning for, om landbruget og organisationerne kan støtte forslaget, at det kun er de landbrugsmæssige mål, der forfølges ved den foreslåede lovændring. Den radikale ordfører nævnte, at landbrugsorganisationerne var meget positive. Det er de selvfølgelig også, kan man sige; men det er på betingelse af, at jordkøb kun sker til landbrugsmæssige formål, og i bemærkningerne står der rent faktisk, at hovedformålet er at fremme offentlige foranstaltninger. Så det vil altså sige, at hvis landbrugsorganisationerne støtter forslaget, er det i hvert fald med et meget kraftigt forbehold.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Til hr. Aage Brusgaard: Jeg var ikke helt klar over, at den positive indstilling ikke gjaldt for hele lovens område. Men jeg vil tillade mig at læse op fra den nugældende lovs § 18, som vi kan sige er lovens § 1, hvor der rent faktisk står:

»... hvis det i særlige tilfælde skønnes hensigtsmæssigt af hensyn til bevarelse af landskabet eller det landbrugsmæssige miljø, ...«.

I de tilfælde kan man også bruge loven, så lovtæksten er altså fuldstændig i orden.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Enhedslisten kan stemme for forslaget, men vi vil gerne prøve at få indarbejdet nogle ændringer under udvalgsbehandlingen.

Indledningsvis: Bemærkningerne i hørings svarene fra Danmarks Naturfredningsforening falder godt i tråd med de synspunkter, vi har. De går i modsætning til hr. Aage Brusgaards

synspunkt på – og jeg synes, det skal siges her – at loven også kan bruges ved naturgenetablerings- og genopretningsprojekter, og det er efter vores opfattelse en vigtig del af forslaget.

Jeg er enig i, at man aldrig skulle have sluppet jorden i Skjern Å-området i første runde, og jeg mener også, at jordopkøbene her i sidste runde formodentlig også ville kunne have været mere effektivt gennemført, hvis man dér havde haft sådan et jordkøbsnævn, som havde dét til formål, for dér forslår de 20 mio. kr. jo ingen steder, for det drejede sig jo om, at 2.000 ha jord skulle opkøbes af staten, og at man så skulle give kompensation til de gårde, der ligger op til genopretningsområdet. Og jeg synes, det er fornuftigt nok, at man i sådanne tilfælde gør det på en sådan måde, at der også kan fastholdes en landbrugsdrift på de gårde, der tilfældigvis ligger i kanten af naturarealerne, og at de kan få tilbudt nogle supplerende jordarealer og dermed kan beholde en drift, sådan at man ikke nedlægger især mindre og mellemstore gårde.

Det er et fornuftigt formål, og det er også det formål, vi synes skal lægges ind i loven. Og vi synes selvfølgelig også, at man også skal kunne genafhænde jorden til de offentlige myndigheder, og hvis en kommune eller et amt eller sågar staten måske på den måde kan få hjælp til at gennemføre projekter af forskellig art, skal de også kunne overtage jorden.

Noget andet, som nævnes i hørings svarene, og som jeg egentlig også synes er fornuftigt, er, at man skal kunne pålægge bedrifterne nogle rådighedsindskrænkninger, f.eks. med hensyn til begrænsninger af brugen af sprøjtemidler og kunstgødning på områderne, i tilfælde, hvor man opkøber jord med henblik på f.eks. at udlægge den til naturområder.

Endelig vil jeg også gerne have, at ministeren under udvalgsarbejdet er indstillet på at genoverveje bestyrelsens størrelse og sammensætning med hensyn til de faste pladser, og jeg synes bl.a., at man skulle overveje at imødekomme Danmarks Naturfredningsforenings ønske om at få et fast sæde, og derudover synes jeg, man skulle tilbyde Landsorganisationen Økologisk Jordbrug et fast sæde, sådan at det ikke kun er Dansk Familielandbrug og De danske Landboforeninger, der sidder der, men i hvert fald også den betydende alternative landbrugsorganisation Økologisk Jordbrug, og det vil sige, at antallet af bestyrelsesmedlemmer dermed kom op på ni.

Med de kommentarer vil vi gå positivt ind i udvalgsarbejdet, og vi vil også ende med at stemme for lovforslaget.

Addi Andersen (CD):

Det klinger sødt i mine ører, når jeg hører, at ministeren vil foretage jordfordeling og i et vist omfang også fysisk planlægning ved hjælp af et frivillighedsprincip, for der er for mig ingen tvivl om, at løsninger baseret på et frivilligt grundlag er langt mere holdbare end løsninger, der gennemføres pr. diktat.

De regionale jordkøbsnævne skal i første række sikre, at landbrugene får en fornuftig struktur, men som en undtagelse kan nævnene også bruge deres kompetence til at varetage andre hensyn, f.eks. til projekter vedrørende naturgenopretning eller andre naturbevaringshensyn, og det er naturligvis bedre at gøre dette gennem frivillighed, selv om naturbeskyttelsesopgaver ikke er de primære opgaver for de regionale jordkøbsnævne.

Med forslagets udstrakte element af frivillighed ser CD positivt på forslaget.

I øvrigt synes vi, frivillighedsprincippet er så godt, at det burde anvendes i endnu større udstrækning inden for den fysiske planlægning og naturbeskyttelsen, for der har længe været en debat om ejendomsrettens grænser i forbindelse med den fysiske planlægning, og en større brug af frivillige aftaler vil kunne styrke den gensidige respekt og forståelse, så konflikter kan undgås.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Som debatten skred frem, kunne jeg notere mig, at der blev flere og flere ordførere, som jeg kunne takke for en forholdsvis positiv modtagelse af lovforslaget.

Jeg tror egentlig, det er vigtigt lige at få slået fast - som også Venstres ordfører, hr. Peder Sønderby, gjorde det - at når vi har det her lovforslag i dag, er det, fordi man igennem en længere periode har haft nogle gode erfaringer i det sønderjyske, og fordi der rent faktisk er en række amter, som så har ønsket sig den samme mulighed, som man har haft i Sønderjylland, og det er det ønske fra amterne, som vi har efterkommet med lovforslaget fra regeringens side.

Og jeg skal sige til hr. Brian Mikkelsen, at der var flere forskellige spørgsmål i det, men jeg hørte det på den måde, at en hel del af dem måske var lige så meget båret af en eller anden form for modvilje imod amterne som sådanne,

og det er fair nok, men det er altså stadig væk en realitet, at vi har disse amter, og derfor er det nok også klogt at tage udgangspunkt i dem. Og med hensyn til regionplanlægning osv. har amterne stadig væk temmelig store beføjelser, og derfor ligger de på det område ret naturligt i amterne.

Der var fra både hr. Kristen Touborg og hr. Bent Hindrup Andersen ønsket om at få mere naturgenopretning ind i forslaget, men jeg mener, at det som princip er en erhvervsordning, vi har her. Til naturgenopretning har vi andre ordninger, som vi først og fremmest har mulighed for at bruge. Men lad os kigge på det undervejs i udvalgsarbejdet.

Med hensyn til hr. Aage Brusgaards spørgsmål vil jeg ikke svare på dem alle, for jeg forstod, at hr. Niels Højland pludselig var blevet kaldt til Jylland, og at hr. Aage Brusgaard derfor ikke havde haft så mange minutter til at forberede sig, men jeg kan gøre opmærksom på, at når vi har lovforslaget her, skyldes det måske, at ikke mindst Viborg Amtsråd, men også andre amtsråd har været meget optaget af det her.

Og til det konkrete spørgsmål om, hvem der skal betale det her, kan jeg sige, at det skal amterne, når de køber disse jorder op. Men så skulle de selvfølgelig gerne kunne sælge dem igen og dermed få økonomi i det. Det er jo det, det hele handler om.

Så lad mig afslutningsvis endnu en gang understrege, at man i Sønderjyllands Amt i, så vidt jeg husker, 10 år har gjort nogle erfaringer, som det er det min fornemmelse at man alt andet lige er tilfreds med, og som har virket efter hensigten. Og så er der altså en hel del andre amter, som er blevet - undskyld udtrykket - lidt misundelige på det sønderjyske, og dér har regeringen så ønsket, at de muligheder, der er i Sønderjylland, skal andre amter også have mulighed for at udnytte, hvis de selv ønsker det - hvis de selv ønsker det! De amter, som ikke ønsker at benytte sig af denne lovgivning, når den engang er blevet vedtaget, kan selvfølgelig lade være. Det er et helt frivilligt forslag; det synes jeg er vigtigt at få understreget.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil godt lige, inden vi helt slutter debatten, spørge fødevareministeren: Når nu alt er frivilligt for amterne og kommunerne og for landmændene, er det så i det hele taget nødvendigt

med et lovforslag? For hvis vi forestiller os, at et amt sammen med nogle af sine kommuner ønsker at etablere sådan en fond, kunne de så ikke allerede gøre det i dag uden ekstra lovgivning?

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen): Det var et skarpsindigt spørgsmål. Men hvis det var sådan, at man kunne det, havde der jo ikke været grund til at lave lovgivning, for så havde der ikke været grund til, at Viborg Amtsråd og andre havde bedt mig om at fremsætte lovforslaget.

Så selv om jeg ikke har dyrket spørgsmålet juridisk, tror jeg, det umiddelbare svar må blive: Nej, det havde man ikke kunnet. Men tager jeg fejl her, vil det blive korrigeret under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 81:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod transport af farligt gods gennem tunnelen under Storebælt.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremsat 17/12 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Trafikministeren (Bjørn Westh):

Beslutningsforslaget er i det væsentlige en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 21 fra folketingsåret 1994-95.

Dengang afviste regeringen SF's beslutningsforslag, og min forgænger tilkendegav, at der ville blive udarbejdet en rapport, der i et forståeligt sprog ville gennemgå og sammenfatte resultaterne af de udarbejdede risikoanalyser vedrørende spørgsmålet om transport af farligt gods.

Og denne rapport, »Sikkerhed ved transport gennem Storebæltstunnelen«, som nu er sendt til Folketingets Trafikudvalg – det skete i november 1995 – indeholder ud over en gennemgang af de udarbejdede og opdaterede risikoanalyser resultaterne af de brandtekniske forsøg, der efter branden i tunnelen i 1994 er foretaget for at revurdere tunnelens modstandsevne.

Rapporten indeholder endvidere konklusioner og anbefalinger med hensyn til en række sikkerhedsforanstaltninger og benyttelsesrestriktioner ved brug af tunnelen med det formål at gøre risikoen for personskade så lille som overhovedet muligt.

Og den daværende trafikminister tilsluttede sig rapportens indhold og anbefalinger.

Det betyder bl.a., at det er fastsat, at der ikke på samme tid må være passagertog og tog med farligt gods i samme tunnelrør, og at der ved passage af et tog med eksplosiver heller ikke må være passagertog i det andet tunnelrør.

A/S Storebæltsforbindelsen og DSB har endvidere fra starten opstillet en sikkerhedsmålsætning for personer, der benytter den faste jernbaneforbindelse over Storebælt, og målsætningen er, at risikoen for, at personer kommer til skade under transport med Storebæltsforbindelsen, ikke må være højere end på en jernbanestrækning af samme længde og med samme trafikmængde på land.

Endvidere har det været en målsætning, at sandsynligheden for en stor ulykke skal være lille.

Med de fastlagte sikkerhedsforskrifter er disse målsætninger overholdt, og sandsynligheden for, at der sker togheld med personskade i tunnelen, skønnes at være yderst beskedent.

Og jeg kan ikke se spørgsmålet om risikoen ved transport af farligt gods i tunnelen uden også at vurdere risikoen ved transport af farligt